

فتاوی امام خامنه ای در مورد شیوه عزاداری

حجت الاسلام والمسلمین فلاحزاده، کارشناس مسائل فقهی به پرتکرارترین سوالات، مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای را از متن پاسخ ایشان به این سوالات ارائه می‌شود:

پایگاه اطلاع‌رسانی KHAMENEI.IR طی فراخوانی اعلام کرد به پرسش‌های شرعی مخاطبان که مربوط به احکام عزاداری است، پاسخ می‌دهد.

حجت الاسلام والمسلمین فلاحزاده، کارشناس مسائل فقهی به پرتکرارترین سوالات، مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی خامنه ای را از متن پاسخ ایشان به این سوالات ارائه می‌شود:

* در مواقعی ایام عزاداری یا مناسبت‌های دیگر همچون شب یلدا و عید نوروز همزمان می‌شود. پذیرائی از مهمان‌ها با شیرینی و آجیل چه حکمی دارد؟

همه می‌دانیم که مومنان و ارادتمندان به اهل بیت عصمت و طهارت مخصوصاً اباعبدالله حسین (ع) در ایام عزای آن حضرت، یکسری کارهای شاد و شادی‌آفرین را کنار می‌گذارند. حتی لباس شاد نمی‌پوشند و مجلس شادی برگزار نمی‌کنند - حالا ممکن است عقدی خوانده شود به عنوان سنت پیغمبر و ازدواجی صورت بگیرد - اما مجلس شادی برپا نمی‌کنند چرا؟ به خاطر مراعات احترام حضرت اباعبدالله و همچنین ایام عزای ایشان. و لذا شایسته نیست که در مناسبت‌هایی مانند مناسبت ملی که با ایام عزای اباعبدالله حسین یا پیامبر اعظم یا ائمه دیگر تلاقی دارد و همزمان شده است، شایسته یک مؤمن نیست که به شادی بپردازد.

من یک توضیح مختصری خدمت شما عرض کنم: اگر ما خودمان را واقعا عزادار اباعبدالله حسین می‌دانیم و عزادار پیامبر می‌دانیم یا در عزای سایر ائمه خودمان را عزادار می‌دانیم، آیا شخص عزادار که عزیزی را از دست داده، پدری را از دست داده، فرزندی را از دست داده، مجلس شادی برگزار می‌کند؟ گاهی وقت‌ها اقوام بستگان آشنایان به خاطر مرگ یک نفر از خاندان، مدت‌ها دیگر مجلس شادی برپا نمی‌کنند. برای چی؟ برای اینکه خودشان را عزادار می‌دانند و لذا از نظر حکم فقهی نمی‌توانیم بگوئیم حرام است، اما شایسته نیست. مگر اینکه در آن ایام اگر کسی مجلس شادی برپا کند یا در آن شب‌ها، به نحوی اهانت و توهین به صاحب آن ایام باشد، به پیامبر اعظم سایر ائمه به اباعبدالله؛ اگر توهین تلقی شود یا قصد خدای ناکرده توهین و جسارت داشته باشد این حرام است و باید پرهیز شود.

* آیا انسان می‌تواند در هنگام سخن گفتن و توسل کردن به ائمه دستان خود را مانند دعا به سمت آسمان بگیرد؟ همه می‌دانند که ما دعا را از خدا می‌خواهیم؛ یعنی درخواست حاجت از خداوند است و ائمه اطهار را واسطه فیض الهی می‌دانیم و به آنها توسل می‌جوئیم به عنوان حجج خداوند، به عنوان اولیای الهی که در پیشگاه خداوند قرب و منزلتی دارند آنها را واسطه قرار می‌دهیم. وابتغوا الیه الوسيله؛ این دستور قرآن است. بنابراین توسل به آنها به عنوان وسیله و شفیع و کسی که در پیشگاه خداوند قرب و منزلتی دارد و اصل حاجت را از خداوند می‌خواهیم.

بنابراین اگر دست به دعا برداشتند و خدا را قسم دادند - مثلاً به امام حسین، به پیامبر اعظم و سایر اولیای الهی - دعائی داشتند و حاجتی خواستند، این اشکالی ندارد. همه می‌دانند که ما اعتقادمان بر این هست که شخص پیامبر و ائمه اطهار، عباد الهی هستند، بندگان واقعی خدا هستند. ما در تشهد می‌خوانیم اشهد ان لا اله الا الله وحده لا شریک له، اول شهادت به وحدانیت خداوند، بعد از آن می‌خوانیم و اشهد ان محمد عبده و رسوله؛ یعنی حتی پیامبر را به عنوان عبد و بنده خدا و فرستاده خدا می‌دانیم.

همه مراجع معظم تقلید و حضرت آقا فتاوی‌شان بر این است که اگر کسی به حرم مشرف شد و برای صاحب حرم، حتی امام، سجده کند آن سجده حرام است؛ سجده فقط برای خدا. سجده شکر به عنوان شکر الهی جهت زیارتی که نصیبش شده این اشکالی ندارد، اما سجده برای امام نیست اگر ضریح بوسیده می‌شود اگر در و دیوار بوسیده می‌شود به خاطر شدت ارادت به صاحب آن خانه است، نه اینکه اینها علاقمند به آهن و فولاد و سنگ و آجر باشند، مثل بوسیدن پیراهن حضرت یوسف است که پیامبر خدا حضرت یعقوب بوسید و بر چشم خود گذاشت.